

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

* ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อสื่อสารในระหว่างประเทศทั่วโลก จึงทำให้การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ กรมวิชาการ (2528 : 3) เสนอว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะเริ่มสอนจากระดับประถมศึกษาปีที่ 5 วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ มีเวลาเรียนทุกวัน วันละ 1 ชั่วโมง ตลอด 40 สัปดาห์ในหนึ่งปีการศึกษา โดยกำหนดจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกระบบโรงเรียนและสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ เนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรเน้นการเรียนรู้ทักษะทั้งสี่ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และกำหนดแนวทางในการสอนโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อ คุรุสมบัติบาทในฐานะผู้จัดการกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นกลุ่มตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร และใช้หนังสือ English Is Fun เป็นหนังสือเรียน

สำหรับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้น ดูบิน (Dubin, 1982 : 14) มีความเห็นว่าการสอนภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารได้นั้นเป็นจุดมุ่งหมายที่ครูสอนภาษาต่างประเทศทั่วโลกยอมรับ และการที่จะบรรลุถึงจุดมุ่งหมายดังกล่าว ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการฟัง พูด อ่านและเขียนอันเป็นทักษะในการแสดงออกทางภาษา ในบรรดาทักษะทั้งสี่นี้ ครูสอนภาษาต่างก็ตระหนักว่าทักษะที่ได้รับการเน้นมากและเป็นทักษะที่จำเป็นที่สุดสำหรับนักเรียนคือทักษะการอ่าน ซึ่งในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน วิสาข์ จิตวิตร์ (2528 : 41) พบว่า ในบรรดาทักษะการเรียนทั้ง 4 ทักษะนั้นทักษะที่คนไทยส่วนใหญ่เห็นความสำคัญมากที่สุดคือ ทักษะในการอ่าน เพราะถ้าสำรวจดูชีวิตประจำวันของคนไทยแล้วเราต้องการ

ใช้ทักษะในการอ่านมากทีเดียว เช่น การอ่านสลากยา ป้าย โฆษณา ตลอดจนวิธีการใช้ผลิตภัณฑ์
ที่มาจากต่างประเทศ เช่น เครื่องไฟฟ้าต่าง ๆ

พัชรี ชินธรรมมิตร (2526 : 49) เสนอว่า จากการวิจัยซึ่งจัดทำโดยศูนย์ภาษา
อังกฤษแห่งประเทศไทย (The Central Institution of English in Bangkok)
พบว่า นักเรียนไทยมีปัญหาด้านการอ่านมากและทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ควรได้รับ
การฝึกฝนและพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้นที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับ กัญดา ธรรมมงคล (2526 : 201-203)
ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาด้านการอ่านจากผลสอบของนักศึกษาไทยกับนักศึกษาต่างประเทศ
ณ มหาวิทยาลัยอินเดียพบว่า นักศึกษาไทยเก่งกว่านักศึกษาชาติอื่นมากในด้านโครงสร้างและ
ไวยากรณ์ แต่ด้อยกว่าในด้านการอ่านเพื่อจับใจความ และจากการสำรวจด้านการสอนอ่านใน
ประเทศไทยพบว่า การสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยทั่วไปยังขาดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครู
ส่วนใหญ่ยังยึดการใช้วิธีแปล (Translation Method) อยู่เช่นระบบเดิมที่เคยสอนกันมา ซึ่ง
วิธีการเช่นนี้แม้ครูจะสอนได้ทันตามหลักสูตร แต่ขาดการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่กระตุ้นให้
นักเรียนคิดวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน นับเป็นการสอนที่ขาดคุณภาพเพราะนักเรียนไม่ได้คิดและเข้าใจ
เรื่องด้วยตนเอง และจากผลงานการวิจัยของ สมหมาย ไศภิชฎิกุล (2534 : 3) พบว่า ทักษะ
การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด เพราะว่าการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความรู้ทั้งหมด
ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความคิด อุดมการณ์ และค่านิยมต่าง ๆ การเรียนในระดับต่าง ๆ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับสูงจำเป็นต้องอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียน
นอกจากนี้การอ่านยังเป็นทักษะที่จำเป็นแม้เมื่อจบการศึกษาในโรงเรียนไปแล้ว ในด้านการศึกษา
หาความรู้เพิ่มเติมทางวิชาการหรือวิชาชีพ ตลอดจนเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินในยามว่างจึง
พอสรุปได้ว่าการสอนภาษาอังกฤษนั้น ทักษะที่ควรเน้นเป็นพิเศษคือทักษะการอ่าน และ
ฉัตรสุดา ดวงพลอย (2526 : 12) พบว่า เด็กนักเรียนไทยขาดการฝึกทักษะด้านการอ่าน
จับใจความภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายที่ถูกต้อง เพราะครูส่วนมากขาดการจัดกิจกรรมการ
อ่านที่กระตุ้นให้นักเรียนคิด จุดหมายของครูมักเน้นให้นักเรียนอ่านเพื่อจะตอบคำถามท้ายบทให้
ถูกต้อง ที่ถูกแล้วครูควรฝึกให้นักเรียนได้สื่อความหมายในสิ่งที่อ่านโดยครูจัดกิจกรรมส่งเสริม
การอ่านประเภทที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านโดยเสรี ปัญหาที่พบ

มากคือ นักเรียนไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้ความคิดประกอบการอ่านเพราะนักเรียนมุ่งอยู่กับการตอบคำถามท้ายบทให้ถูกต้อง การอ่านเช่นนั้นเป็นการอ่านขั้นพื้นฐาน (Literal Reading) นักเรียนไม่ได้คิดวิจารณ์ต่อสิ่งที่อ่าน ดังนั้นนักเรียนไทยจึงมักเชื่อในสิ่งที่ตนได้อ่านและเป็นผู้มีแนวโน้มเชื่อความคิดของผู้อื่นเป็นส่วนใหญ่

ลิทเทิลวูด (Littlewood, 1981 : 17-18) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนเป็นสิ่งสำคัญมากในการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร เพราะการจัดกิจกรรมจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น เมื่อผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของตนคือได้เข้าร่วมสื่อสารกับผู้อื่น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษา เพราะได้ผ่านกระบวนการที่เป็นธรรมชาติ อีกทั้งช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและกับตัวครูเป็นการส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ซาวิญอง (Savignon, 1978 : 2-5) ที่ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนการสอนว่าควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริง หรือที่ใช้ในชีวิตจริง เช่น การใช้บทบาทสมมติ (Role Play) การอภิปราย การเล่นเกม การใช้สื่อมวลชน เช่น วิทยุและโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ขณะกำลังเรียน ผู้สอนไม่ควรให้ผู้เรียนมีความวิตกกังวลกับการผิดพลาดในการใช้ภาษามากจนเกินไป ควรคำนึงถึงความคล่องแคล่วมากกว่า และควรให้โอกาสผู้เรียนในการเลือกบทบาท หัวข้อ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความจำเป็นมากที่จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ศึกษานำวิธีสอน 2 แบบมาศึกษา เช่น วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบใช้เกมกิจกรรมเรียงภาพการ์ตูนประกอบเรื่อง (Identifying Sequences through Cartoons) วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบบทบาทสมมติ (Role Play)

ภาพการ์ตูนเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่ใช้สอนเพื่อสร้างความสนใจ และใช้เพื่อส่งเสริมกิจกรรมในการเรียนการสอนของนักเรียนได้ จากการวิจัยของ สุนันท์ จุฑะสร (2509 : 86) และวุฒิ แตรสังข์ (2514 : 76) พบว่า ภาพการ์ตูนเป็นภาพที่เด็กชั้นประถมศึกษาชอบมากที่สุด และภาพการ์ตูนยังสร้างความสนุกสนาน สดชื่นในการเรียนการสอน ทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางของกิจกรรมการสอนได้อย่างกว้างขวางและคุ้มค่าอีกด้วย

ซูตริ สนิทประชากร (2525 : 14) ได้กล่าวถึงบทบาทสมมติว่าเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น และถือเอาการแสดงออกทั้งทางความรู้และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้ การแสดงบทบาทสมมติเป็นการฝึกให้ผู้แสดงได้ประสบการณ์จริงในสภาพของการสมมติขึ้น ทั้งนี้เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ทดลองและเรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมของตนอย่างมีประสิทธิภาพในสภาวะต่าง ๆ ในการใช้วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมทั้ง 2 รูปแบบนั้น มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง ซึ่งมิลเลอร์ (Miller, 1979 : 205) บาร์เรท (Barrett, 1979 ; 15) และสมิท (Smith, 1969 : 249-259) มีความเห็นสอดคล้องกันว่าในการสอนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ผู้สอนควรให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านทั้ง 4 ระดับคือ

ระดับที่ 1 การอ่านขั้นพื้นฐาน (Literal Reading) เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องอย่างชัดเจน

ระดับที่ 2 การอ่านขั้นแปลความ (Interpretation) ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้แม้ไม่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน

ระดับที่ 3 การอ่านเชิงวิเคราะห์ (Critical Reading) ผู้อ่านสามารถประเมินผลตัวละครและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยให้เหตุผลประกอบเรื่องได้

ระดับที่ 4 การอ่านเชิงสร้างสรรค์ (Creative Reading) ผู้อ่านสามารถประยุกต์ความคิดเห็นที่ได้จากเนื้อเรื่องให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ หรือขยายความคิดของตนให้กว้างไกลออกไป ผู้อ่านสามารถที่จะแสดงความคิดเห็น และบอกวิธีการแก้ปัญหาจากเรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นในแนวทางใหม่ ๆ เข้าแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

จรัสร์ แหวนทอง (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากวิธีอ่านแบบเดิมว่า การเรียนจากภาพการ์ตูนและเกมนั้น ช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านได้คิดแปลความหมาย พิจารณาวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ดี ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยของ อร่าม บุญมาไชย (2531) ซึ่งสรุปว่า วิธีสอนที่แตกต่างกันทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาความสำคัญของการอ่านและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจะเห็นว่า เกมและบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมซึ่งครูสามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าในการสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีสอนโดยใช้กิจกรรม 3 แบบ ได้แก่ วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบใช้เกมกิจกรรมเรียงภาพการ์ตูนประกอบเรื่อง วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบบทบาทสมมติ และวิธีสอนแบบธรรมดา วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบใดจะส่งผลต่อ ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษที่สอนด้วยวิธีสอนโดยใช้กิจกรรม 3 แบบ ได้แก่ วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบใช้เกมกิจกรรมเรียงภาพการ์ตูนประกอบเรื่อง วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบบทบาทสมมติ และวิธีสอนแบบธรรมดา ว่าแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐาน

ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมแบบใช้เกมกิจกรรมเรียงภาพการ์ตูนประกอบเรื่อง โดยใช้กิจกรรมแบบบทบาทสมมติ และแบบธรรมดา แตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์

การวิจัยเรื่องนี้มีความสำคัญและประโยชน์ในด้านต่อไปนี้

1. ด้านความรู้

- 1.1 ทำให้ทราบว่า วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบใช้เกมกิจกรรมเรียงภาพการ์ตูนประกอบ

เรื่อง วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบบทบาทสมมติ และแบบธรรมดา จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันหรือไม่

1.2 ทำให้ทราบว่า วิธีสอนแบบใดทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษมากกว่ากัน

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 เพื่อให้ครูผู้สอนได้เลือกวิธีสอนที่จะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น

2.2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการสอนของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และเอื้อต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดยะลา

2.3 สามารถนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น

2.4 เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติมสำหรับผู้ที่มีความสนใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในการสอนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำนวน 245 คน
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของ
- 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอยะหา และอำเภอรามัน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำนวน 9 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 10 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 90 คน
3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นบทอ่านเฉพาะบทที่ 9 ในหนังสือ English Is Fun Book IV
4. การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษเป็นการอ่านในใจเพื่อทำความเข้าใจโดยไม่รวมถึงการอ่านออกเสียง

5. ตัวแปร

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอนแบ่งออกเป็น 3 วิธีดังนี้

5.1.1 วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบใช้เกมกิจกรรมเรียงภาพการ์ตูนประกอบเรื่อง

5.1.2 วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมแบบบทบาทสมมติ

5.1.3 วิธีสอนแบบธรรมดา

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งวัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการอ่านขั้นพื้นฐาน การอ่านขั้นแปลความ การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการอ่านเชิงสร้างสรรค์จากเรื่องที่กำหนดให้ ซึ่งได้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นได้

กิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึง กิจกรรมการสอนที่กำหนดไว้ในหนังสือคู่มือ English Is Fun (Book IV)

วิธีสอนโดยใช้กิจกรรม หมายถึง การสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำ ผู้อธิบาย และผู้ดำเนินการฝึก และมีหน้าที่หาวิธีให้นักเรียนได้ฝึกภาษาจากการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนภายในกลุ่มของตน

วิธีสอนแบบใช้เกมกิจกรรมเรียงภาพการ์ตูนประกอบเรื่อง หมายถึง วิธีสอนที่นำภาพการ์ตูนมาให้นักเรียนศึกษาและเรียงภาพจากเนื้อเรื่อง โดยออกมาเล่าประโยคให้เพื่อนฟัง

วิธีสอนแบบใช้บทบาทสมมติ หมายถึง วิธีสอนที่นักเรียนได้แสดงบทบาทที่กำหนดขึ้นตามบทเรียนโดยนักเรียนจะต้องแสดงพฤติกรรมตามบทนั้น ๆ ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ที่จะได้รับบทบาทที่แตกต่างกันออกไป

วิธีสอนแบบธรรมดา หมายถึง วิธีสอนที่ดำเนินการตามคู่มือครู English Is Fun (Book IV) อ่านและแปลความหมายจากเนื้อเรื่อง

การ์ตูน หมายถึง สื่อการ์ตูนประกอบเรื่องซึ่งผู้จัดทำสร้างขึ้นเพื่อใช้ในบทเรียนที่สอนด้วยวิธีสอนแบบใช้เกมกิจกรรมเรียงภาพการ์ตูนประกอบเรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องได้ง่ายหรือเร็วขึ้น

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ หมายถึง วิชาภาษาอังกฤษที่จัดตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถและความสนใจโดยกำหนดอัตราเวลาเรียนไว้ 200 ชั่วโมง หรือ 600 คาบต่อปี